

Stian Gjørven Hellem

Ifis og lanthe

Kommentar til Ovids *Metamorfoser*,
Bok 9 linje 666-797

Bacheloroppgave i Antikkens kultur og Klassiske fag

Veileder: Thea Selliaas Thorsen

Mai 2023

Stian Gjørven Hellem

Ifis og lanthe

Kommentar til Ovids *Metamorfoser*,
Bok 9 linje 666-797

Bacheloroppgave i Antikkens kultur og Klassiske fag
Veileder: Thea Selliaas Thorsen
Mai 2023

Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet
Det humanistiske fakultet
Institutt for historiske og klassiske studier

Kunnskap for en bedre verden

**Ovids *Metamorfoser* bok 9 linje 666-797,
fortellingen om Ifis og Ianthe, kommentar av Stian Hellem**

Innholdsfortegnelse

Innledning.....	2
Om Ifis og Ianthe.....	2
Om Ovid.....	2-3
Kommentar om Ovids <i>Metamorfoser</i> , bok ni, historien om Ifis og Ianthe.....	4-18
Bibliografi.....	19-21
Utdrag av Ovids <i>Metamorfoser</i>	22-27

Innledning:

I oppgaven min har jeg valgt å skrive om et av Ovids verk, nemlig som tittelen slår fast: Bok 9 linje 666-797, mer spesifikt fortellingen om Ifis og Ianthe. Denne fortellingen tar opp mange betydningsfulle og relevante temaer som kanskje ikke alltid er like åpenlyst når man først leser den, viktige temaer som kjønn, lesbisk og homoseksuell kjærlighet, kjønnsflyt, transseksualisme og kvinne rettigheter. Historien begynner med en dystre avgjørelse som familiefaren Ligdos tar når det kommer til fødselen av Ifis. Fortellingen begynner med et reelt problem som ikke er et som kun finner sted så langt tilbake til antikkens Hellas og Roma, men også frem til middelalderen og mer moderne tider, nemlig det å sette ut barn og la deres skjebne bli tatt hånd om av naturen.

Til tross for at denne fortellingen byr på mange vanskelige situasjoner som å planlegge å drepe sitt barn, vansker med å finne ut av sin egen identitet og ikke minst den kommende krisen Ifis har i forhold sin bryllupsdag, så er denne fortellingen likevel en lykkelig en. Slike gamle fortellinger har sjelden en, for eksempel historien om Oedipus som var et barn som ble satt ut for å dø siden det forelå et varsel om at hans skjebne var å drepe sin far og dermed gifte seg med sin mor. Denne fortellingen slutter med nemlig det skjebnen hans var, han gifter seg med sin mor som etter hvert begår selvmord når hun finner ut at hennes nye ektemann var hennes sønn. (Britannica.com, s.v. Oedipus) Istedenfor å ha en slik typisk mørk avslutning på fortellingen, så får likevel Ifis har et lykkelig bryllup med sin elskede Ianthe hvor til og med gudene feirer deres bryllupsdag. Slike gamle fortellinger har sjelden en så lykkelig slutt. Nok en forskjell fra denne fortellingen og andre verk som jeg refererer til, så er det nemlig ingen spådom eller forvarsel om Ifis sin skjebne, noe som en typisk antagonist, far eller konge prøver å unngå som de aldri klarer.

Fortellingen om Ifis og Ianthe får da en lykkelig slutt, takket være mirakler utført av gudinnen Isis. Denne fortellingen har mest sannsynlig vært nokså kontroversiell i Ovids tid. Ved å bruke en egyptisk gudinne som på mange måter representerte alle slags guder (NBNBNB) for å hjelpe en gresk jente i nød kan kontroversielle aspekter vekkes, blant annet en slags motstand mot staten i Romerriket hvor man skulle dyrke romerske guder. Som sagt så går denne fortellingen ut på det å sette ut et barn, på engelsk *Infanticide*, da «barnemord» på norsk. Dette var en reell situasjon i antikken som har blitt gjenspeilet i en hel rekke fortellinger, da blant annet Oedipus, Kyros den store og Romulus og Remus er noen mytiske og legendariske fortellinger hvor barna faktisk ble satt ut. Ofte i disse historiene så blir

barnene funnet av gjetere eller lignende, til og med en ulvinne slik som i tilfellet Romulus og Remus.

Disse fortellingene kan ha gjenspeilet et slags håp, eller en måte å unngå skyldfølelsene man hadde på den tiden for å sette ut barna sine, for i virkeligheten ville barna mest sannsynlig dø av sult eller bli spist av ville dyr. Fortellingene kan ha gitt mennesker tanker om at kanskje det var en mulighet at deres barn overlevde og fant et liv et annet sted i verden, selv om barnemord var en realitet så var det oftest mest sannsynlig ikke fordi foreldrene hadde lyst til å ofre barna sine. Økonomiske, sosiale eller kanskje også politiske årsaker kan ha vært blant grunnene til at folk var villige til å sette ut sine barn.

Som vi vet så blir Ifis ikke satt ut, takket være hjelp av gudinnen Isis får moren Telethusa alle til å tro at Ifis isteden er en gutt og dermed unngår Ifis denne skjebnen som så ofte skjer i mange av disse fortellingene. Dette er en lykkelig fortelling, og dette var bare en av Ifis sine seire om å kunne leve og få glede ut av livet sitt.

En fortelling om et individ som bytter kjønn er heller ikke noe som kun Ifis blir utsatt for, det er en gjentakende hendelse i mange av Ovids verk, i Ovids metamorfoser bok 12:

Verselinjene 429-535, kan man lese om forvandlingen av Caenis som ble voldtatt og etter et ønske om at det aldri skulle skje igjen så ble Caenis forvandlet til Caeneus. Dette er en forvandlingshistorie som ikke er like lykkelig som forvandlingen av Ifis, navnet går også fra Caenis som er jenteformen av navnet om til Caenus som er den mannlige formen. Dette skjer så klart ikke med Ifis siden vi lærer at navnet er passende for både gutter og jenter. En annen fortelling om transformasjoner er om Tiresias, en mann som ble forvandlet til en kvinne i 7 år etter å ha drept et par slanger som paret seg. Tiresias blir faktisk forvandlet tilbake til en mann etter de 7 årene. (Britannica.com, s.v. Tiresias)

Ovids Metamorfoser er svært godt overlevert og er det eneste overleverte verket hans i heksameter, og metamorfosene er ikke alle verkene han har skrevet. Ars amatoria som betyr Kunsten å elske, er tre elegiske bøker som da består av ca. 800 verselinjer. Disse bøkene setter erotikk på dagsordenen, inkludert seksuelle teknikker og hvordan man skal kunne få seg en partner og beholde vedkommende i et stabilt forhold. Ca. 400 manuskripter er bevart av Ovids Metamorfoser, hvorav 4 inneholder fragmenter og kan dateres lengre tilbake i tid enn det år 10 e.Kr. Det er omtrent 40 som vanligvis brukes for å etablere teksten tekstkritiske utgaver, som også er i svært god stand.

Mange tekster fra antikkens forfattere er tatt ivare betydelig mye dårligere, eller har mange mangler og dermed bare er fragmenter fra større helhetlige verk eller kan også være små dikt. For eksempel så har vi kun fragmenter fra diktene av Sapfo fra øya Lesbos som tilsvarer ca. 6% av de 9 bøker hennes dikt ble samlet i rundt 200 f.Kr.

Ovid brukte gjerne diktene og fortellingene sine, selv om det kan ha vært subtilt i enkelte tilfeller, som kritikk ovenfor staten og keiser Augustus.

Det var også nærme slutten av *Metamorfosene* at Ovid ble sendt til eksil av keiser Augustus på grunn av *Ars Amatoria*, muligens takket være bøkens undergraving av de nye moralske reformene som ble utført av Augustus, noe som ikke ble tatt vel imot av de som støttet Augustus' styre. Ovid var selv født i år 43 f.Kr. og døde i år 17 e.Kr. og hans eksil ble påbegynt i år 8 e.Kr. Fra da levde han resten av livet sitt ved kysten av Svartehavet (Oxford Classical Dictionary, s.v. Ovid)

Kommentar:

670 - En gang, i Faistos' terreng, det som grenser til hovedstads-Knossos,

- Historien finner sted i antikkens tid på øya Kreta, da i området Faistos som grenset til hovedstaten Knossos, som var den viktigste byen på øya. Denne historien skal ha vært plassert før Trojanerkrigen i følge Ovids kronologi imens Ovid levde mellom 43 f.Kr og– 17 E.Kr. (snl.no, s.v. Ovid)
- Det latinske navnet er Phaestus, som er sagt å komme fra et navnet Phaestus som var en sønn av Hercules som migrerte fra Sikyon, en by fra det nordlige Peloponnes, til Kreta. (Britannica.no, s.v. Phaestus)

671-673 - Fødtes det nemlig en mann som het Ligdos, han var ikke kjent/ men kom fra et lite og fribårent folk og hans formue var knapt/ større enn slekten,

- Ligdos ble da født og anerkjennes tidlig til å være en mann med liten formue, når det sies at hans formue var knapt større enn slekten betyr det rett og slett at de var fattige spesielt når de nevner at han kom fra et *lite* og fribårende folk. I den latinske formen *Ingenua de Plebe* som vil si av vanlige folk, eller retttere sagt at han er en fri person. Han er nemlig ingen slave, og de valgene han tar gjør han ikke på grunn av en herre, *dominus* på latin, som ville eie og bestemme over en slave, *servus*.

674 - Og han formante sin kone med følgende tale, da hun var/ svanger og fødselens time var like om hjørnet:

- Senere i livet fikk Ligdos seg en kone, hun heter Telethusa og er gravid og skal snart til å føde. Det er da Ligdos skal komme med sin tale, men som strengt talt kan bli kalt for en beskjed eller en ordre.

675-679 - «To ting ber jeg om: At du forløses med minst mulig smerte,/ og at vårt barn blir en gutt; resultatet blir vanskelig ellers,/ siden vi mangler ressurser. Og det som jeg avskyr, i fall du/ skulle, tilfeldigvis, sette en jente til verden, det er at/ – vrangvillig krever jeg dette – å, tilgi meg Miskunn! – hun drepes»

- Denne talen til sin kone Telethusa viser litt verdier og tanker bak en grusom realitet som foregikk både i antikkens Hellas, men også Roma og mest sannsynlig andre deler av verdenen også. Det som kommer til synet er da at hvis barnet dems blir født som en jente, vil Ligdos at den skal settes ut for å dø. På norsk var dette kalt utburd, hvor i norsk folketro var gjenferdet til et barn som hadde blitt satt ut uten å ha blitt oppfostret.

I middelalderen ble dette ikke lenger utført og følgelig straffbart i henhold til loven. I Norge ble utburd forbudt etter kristenrettene ble innført på 1000-tallet.

(snl.no, s.v. utburd)

Det er vanskelig å finne kilder på hvor mye oftere jenter ble satt ut enn gutter, men forskjellige grunner til dette kunne variere fra fattigdom til barn som var resultat av voldtekt eller innavl, barn med fødselsskader. Dette var rett og slett en realitet for mange i antikken og gjenspeiler også ting som har skjedd i nyere tid som f.eks. Kinas 1 barn politikk, hvor staten prøvde å hindre overpopulasjon ved å kun tillate 1 barn, når det barnet ikke ble en gutt var det sannsynlig at jentungen da ble satt ut for å dø. Dette viser at det utdaterte synspunktet i at kvinners verdi er lavere enn menn også finnes denne dag i dag, og er en svært interessant parallell mellom fortiden og nåtiden. Slik som i Kina så er det slik at menn tjener inn penger til familiene, og som vi vet og som Ligdos faktisk sier så er de fattige og vil derfor sette ut barnet hvis det er en jente. Dette forteller oss at det er dyrere for familier i antikkens Hellas å ha jenter, enten om det potensielt kan være på grunn av mangel av jobbmuligheter eller betalingen av medgift når det kommer til ekteskap, for konas familie betalte tross alt ektemannens familie for å giftes bort.

- Miskunn er Pietas på latin, som på norsk kan bety nåde eller barmhjertighet og har som oftest en relasjon til gud eller guder, altså et mer religiøst utsagn. Dette kan da refereres til gudinnen Isis. (Naob.no, miskunn)

680-681 - Han hadde talt, og så trillet en mengde med tårer langs begge/ kinn, både hans, som formante, og hennes, som var blitt formanet.

- Denne nyheten er faktisk ikke bare trist for Telethusa som ikke har noe valg i saken, men også trist for Ligdos som tar beslutningen. Det viser at dette ikke er noe ønskelig for noen, og at Ligdos' avgjørelse er basert på deres levetilstand, med mangel på økonomiske ressurser som var veldig vanlig for mange i både antikkens Hellas og Roma. Dette skiller mot mange andre historier som involverer det å sette ut barn, blant annet historien om Oidipus hvor hans far fryktet en fremtid spådd av en orakel, eller historien om Romulus og Remus som skulle bli drept på grunn av Amulius' frykt for barnas krav på tronen etter han tilrevet seg makten til sin bror Numitor. Disse historiene har ofte bakgrunn på frykt over en fremtid, ofte sender kongen i historien dem til døden og ofte blir de heller sendt langs en elv og finner en måte å overleve på. Istedenfor frykt eller makt som motiv, så er denne situasjonen slik vi ser en mer hjelpeløs situasjon som egentlig ingen ønsker.

682-684 - Likevel ba Telethusa iherdig sin mann med en fåfengt/ bønn om at ikke han lot hennes håp bli så grusomt begrenset./ Ligdos' beslutning sto fast.

- Telethusa trygler og ber sin mann om å la barnet deres leve til tross for hva slags kjønn det enn måtte være, hennes håp er begrenset som hun sier fordi det nå er en så stor sjans for at deres barn vil dø. Det er estimert at mellom 30-40% av barn døde innen deres første år hvor de fleste da døde innen den første uken. 50% døde innen deres tiende år osv. (The significance of Children in Ancient Greece: An Archaeological Analysis, side 9) Barnedødelighet er noe som tok mennesker en utrolig lang tid til å «håndtere», vi ble mer effektive på å redde de barn som ble født. I mange fattigere land ser man fremdeles til dette, det er også derfor familier får flere barn, siden det er så mye større sjans at barnet kommer til å dø. Jeg er usikker på om Telethusa hadde dette i tankene sine når hennes håp ble så grusomt begrenset, mest sannsynlig snakket hun kun om deres barn, men i en verden hvor så mange barn dør så tidlig, ville det vært en forferdelig grunn å drepe sitt barn på basis av at det kunne bli en jente når det allerede var så stor sjans at barnet ikke ville overleve uansett.

I henhold til loven har ikke Telethusa noen rett til å overstyre dette, mannen var den overordnede makten i husholdningen. Den latinske *Patria Potestas* var dette kalt, og ville si at makten eller rettighetene en romersk mannlig overordnede som oftest var en far eller bestefar hadde over sine etterkommere, kone, adoptivbarn og slaver i husholdningen. (Oxford Classical Dictionary, s.v. patria potestas) En hver gutt eller mann som ble frigjort fra Patria Potestas ble da *Paterfamilias*, som ville si at de hadde de samme rettighetene som deres overordnede hadde over dem før over sin nye familie. (Oxford Classical Dictionary, s.v. family, Roman)

686-687 - I en drømmevisjon fikk hun se inakhiden – om natten –/ enten stå foran sin seng, eller synes å gjøre det, fulgt av/ hellige veseners opptog

- Inakhiden er et annet navn for Isis, i bok 1 av Ovids metamorfoser får vi lære om hvordan Isis kom til å bli den gudinnen hun er. Nemlig så var de en jente med navn Io som var datter av elven eller elveguden Inakhos i Argos som er en av de eldste byene i antikkens Hellas i Peloponnes. Io ble da voldtatt av Jupiter, den romerske formen av Zeus som er godt kjent for hans rekke barn av voldtekt, Jupiter gjorde dermed Io om til en ku for å skjule henne fra Juno, Juno er da den romerske versjonen av Hera. Juno er da Jupiters «sjalu» kone, og til slutt forvandlet om til gudinnen Isis av Jupiter siden han mente at hun fortjente bedre enn å være en ku. (snl.no, s.v. Inakhos, snl.no, s.v. Io)
- Interessant nok så er Isis en egyptisk gudinne, under denne tiden var Egypt underlagt Romerriket. Gudinnen Isis er også den gudinnen som Kleopatra var sterkt knyttet til, faraoene i Egypt var oftest sett på til å være guden Horus. (snl.no, s.v. farao) Grekerne og Romerne tok ofte inn guder fra andre religioner og mytologier, derfor er det ikke usedvanlig å anerkjenne andre guder og gudinner som ikke er typisk sett på som romerske eller greske. Man kan tolke dette på mange forskjellige måter, blant annet kan Ovid ha brukt Isis som gudinnen i denne historien for å vise sin trass mot det romerske styret og keiser Augustus. Tross alt dekker denne historien mange ting som var sett på som tabu, eller rettere sagt ting man ikke skulle snakke om men som tok plass i samfunnet. Slike ting som å sette ut barn og lesbisk kjærlighet. Ovid ble tross alt sendt i eksil, så det er ikke usannsynlig at han traff en nerve hos Augustus gjennom sine verk.

688-689 - Om pannen sto nymånehorn som/ også var pyntet med korngule aks og med skinnende gull; en/ kongelig pryde;

- Isis er fremstilt som at hun er pyntet med diverse symbolske elementer, om pannen da med nymånehorn som kan være symbolsk for hennes liv og første forvandling om til en ku.

Bjeffe-Anubis

- Anubis er nok en egyptisk gud, som regel symbolisert som en mann med et hundehode som knyttes til døden eller mer spesifikt mummifikasjonen av b.la. faraoer gjennom balsameringen av kroppen. Anubis var derfor sterkt knyttet til faraoen og det er derfor ikke rart at Isis, som nevnt skal representere Kleopatra er med på denne følgen. Som sagt så var Anubis sitt hode det av en hund, som vil tilsvare grunnen til at han ble kalt «Bjeffe-Anubis». (Britannica.com, s.v. Anubis)

Bubastis

- Bubastis var en by fra Egypt, men i dette sammenhengen vil det mest sannsynlig refereres som «byen til gudinnen Bastet» (snl.no, s.v. Bubastis). Karakteristikkene til denne gudinnen er en dame med hode av en katt, eller løve. Bastet var kjent for å beskytte hjem fra onde ånder og sykdommer, spesielt sykdommer ofte assosiert med kvinner og barn. Bastet er derfor ikke like godt koblet til Isis som Anubis, men hennes grunn for å følge med gir mening siden de besøker en dame som snart skal føde. (snl.no, s.v. Bastet) Å vigsle betyr å innvie eller initiere noe ved en religiøs eller magisk handling. (naob.no, vigsle)

Apis

- Apis var hovedsakelig sett på som en hellig okse som ble dyrket i Memfis, men ble også senere dyrket som en gud med en mannekropp med et oksehode. Som andre okse-guder så var Apis ansett først til å være en fertilitetsgud hovedsakelig i form av korn. Apis ble senere assosiert med Ptah som er skaperguden i Egyptisk mytologi, og senere igjen med Osiris og Sokar som gudene av de døde og underverdenen. Sokar var en fertilitetsgud og en dødsdud som var assosiert med å beskytte de døde som var knyttet til nekropolisen ved Memfis. (snl.no, s.v. Apis)

Osiris

- Osiris er sterkt knyttet til faraoen, han blir fremstilt som en mumie. En typisk «stram» form med armene over magen eller brystet. Osiris ble ansett som en av Egypts første konger, frem til han ble drept av broren sin Seth som ville ta makten. Sønn av Osiris er da Horus med hode av en falk, vanligvis når en farao blir født eller tar over makten blir den faraoen til Horus. Vi vet at Kleopatra vil sammenligne seg med gudinnen Isis, når jeg nevner Horus som farao er nemlig på grunn av dette:
Når en farao dør så blir de dermed om til Osiris i etterlivet, da representert som en mumie. Derfor vil det gi mening at Osiris også er i følge dersom Isis, eller faraoen, er hos Telethusa.

694 - Og en bedøvende slange som svulme av fremmede gifter.

- Slinger representerte ofte positive ting i antikkens Hellas og Roma, blant annet gjenfødelse, helbredelse og beskyttelse. Om dette er meningen bak slanger er ikke sikkert, men man kan tenke seg at den bedøvende giften slangen har skal heller fungere som et smertedempende eller da bedøvende hjelpemiddel for å ha en mer behagelig og smertefri fødsel. Slangen kan også være symbolsk for Asklepeios, guden av medisin og sønn av Apollon. En slange blir ofte assosiert med denne guden, den såkalte stangen av Asklepeios har en slange som har vikler seg rundt langs stangen. (Britannica.com, s.v. Asclepius)

Lucina

- Lucina er i denne forstand bare et annet navn for Juno, da kalt Juno Lucina. Et annet navn som kan refereres til er Diana Lucina, men dette er tvilsomt dersom hun er en jomfrugudinne. (Juno Lucina anses til å være en gudinne over fødsel, eller en fødselsgudinne, hun anses til å ha vært en slags komfort for kvinner. Gjennom dette ble hun også en form for kvinnelig skytsengel. (Britannica.com, s.v. Juno)

695-700 – Som gudinne vil jeg jo/ hjelpe og bistå, når jeg har blitt bønnfalt; for en utakknemlig/ gud skal du ikke beklage.»

- Denne delen av teksten kan tolkes som en slags veksling mellom mennesket Telethusa og gudinnen Isis, for når Telethusa har bønnfalt gudinnen Isis, kan det anses å også dyrke gudinnen. Vanlig var det tross alt å gi ofringer til gudene enten for å ikke gjøre gudene sinte, eller noen ganger i håp om å få noe tilbake.

Dette kan dermed ses på som en veksling eller en form for handel, en ofring fra menneske gir en gave fra gudene. I denne forstand virker det som at Telethusa's bønn har like stor påvirkelse for Isis som en typisk ofring for en gud, og derfor viser hun at hun ikke er utakknemlig for dette ved å hjelpe Telethusa.

703 - Og hun rekker uskyldige hender/ ydmykt i stjernenes retning og ber om at synet må sannes.

- Et par punkter som kan være interessante er blant annet at Telethusa refereres som uskyldig, til tross for at hun motstrider mannens beslutning. Dette kan være i henhold til Ovids tanker om det å sette ut barn, det er nemlig en beslutning, eller bønn, om å redde et barn til tross for det Ligdos har valgt.
- Det andre er at Telethusa ber om at synet må sannes, slik det står i teksten så føltes hele omvekslingen med gudene som en drøm. Selv i teksten står det at når gudinnen talte, at det føltes virkelig, som at hun var våken i øyeblikket. Telethusa sitter bare igjen med et håp om at det virkelig skjedde, noe som det faktisk gjorde.

705-706 – Dernest da smertene vokste og veksten ble støtt av seg selv helt/ ut, og en datter ble født mens en far var uvitende om det,

- Nå finner vi ut at barnet deres ble født som en jente, men Ligdos har fortsatt ingen anelse om dette. Noe som er vanskelig å tenke seg disse dager er hvordan barnets far ikke kan vite om deres nyfødte er en gutt eller jente? Dette er fordi barnefødsel var som regel ikke noe faren trengte å bry seg med, det var kvinnenens oppgave.
- Noe som ikke kommer tydelig frem i teksten, men som er interessant å nevne er det såkalte *tollere liberum* som var en del av den tidligere nevnte *patria potestas*, dette var ritualer etter fødselen at faren skulle bære barnet hjemmets ildsted, *focus* på latin som ofte fungerte som kjernen av huset. Denne delen av hjemmet var faktisk så viktig at gudinnen Vesta, på gresk Hestia var knyttet til ildstedet også kalt ildarnen. (snl.no, s.v. Vesta) Hvis en far bestemte seg for at han ikke ville ha barnet, som ville ha skjedd hvis han ikke visste at hans sønn egentlig var hans datter, så kunne han velge å ikke plukke opp barnet som symboliserte at det ikke var hans barn. Da ville barnet blitt satt ut, dets skjebne etterlatt til naturen som oftest betydde døden.

707-709 – bød hennes mamma, forstilt, at en sønn skulle mates; og dette/ virket, så ingen, med unntak av ammen, var klar over løggen

- Ammen kan referere til en person som ammer barnet, for en familie som hadde hatt råd til en egen ammer kunne man tro at de hadde en annen som visste om løggen. Men i denne forstand, kan ammen også bare være moren til barnet, altså Telethusa.

710-712 – Faren ga gudene takk og en bestefars navn til sitt avkom:/ Bestefar hadde vært Ifis. Og moren var glad for det navnet,/ ettersom dette var unisex og kunne brukes sannferdig.

- Ligdos som er uviten om Telethusas løgn er takknemlig over at han kan beholde sitt barn, tradisjonelt sett var det vanlig å oppkalle barnet sitt etter en besteforelder. Navnet var da Ifis som blir forklart er et unisex navn, det kan ha vært en stor lettelse å kunne kalle Ifis deres navn uansett om de skulle fremstå som en gutt eller jente, siden Telethusa ikke ville lyve mer enn nødvendig mest sannsynlig for å beskytte sitt barn. Ifis kan bety sterk eller mektig, og i Ovids andre verk går flere jenter ved navnet Ifis. Ifis kan også minnes om Isis, hverken dette er med vilje eller ikke er usikkert, men kan være forvirrende likevel om en ikke holder tunga rett i munnen.

714 – Påkledningen var en gutts, mens ansiktet kunne du satt på/ både en gutt og en jente, og uansett virket det vakkert.

- Ifis blir beskrevet som en vakker person, deres ansikt ville vært like vakkert på en jente som det ville vært på en gutt. Dette kan typisk ses på som androgyn, altså det å ha fellestrekk med både gutter og jenter, kanskje der grensene møtes ligger dette. Å se androgyn ut er ikke nødvendigvis noe helt uvanlig, men de fleste har mest karakteristikk hos deres fødselskjønn, dette kan peke frem mot Ifis' skjebne senere i fortellingen. Vi vet nå at Isis også har hjulpet i å skjule Ifis' kjønn, kan Isis da også ha hjulpet med å forme Ifis til å se slik de ser ut nå? Dette kan også ha noe med kjønnsflyt å gjøre, en kjønnsflytende person kan føle seg som en mann en dag og dermed fremstå som en, eller som en kvinne den neste dag og fremstå som en. Det er ikke noen faste grenser ved kjønnsflyt, men det androgynet ansiktet til Ifis kan i hvert fall hjelpe med dette.

715 – År nummer tre hadde fulgt etter år nummer ti, da din pappa/ lovet deg, Ifis, et bryllup med blonde Ianthe,

- Ifis var ti år gammel hadde hennes far, Ligdos, lovet Ifis en kone. Denne jenta het Ianthe og er som beskrevet blond, år nummer tre vil da si at det har nå gått tre år siden Ligdos lovet Ifis en kone.

716 – som var den jomfruen kvinner i Faistos berømmet som mest for sin rike/ medgift i skjønnhet; en datter av kretiske Diktes Telestes.

- Ianthe beskrives som den vakreste kvinnen, eller jomfruen, i hele Faistos og ikke Kreta. Dette har mest sannsynlig ikke noe stor betydning, men ordvalget er interessant.

718 – Like i alder og like forførende, var de, og samme/ lærere hadde de hatt da de begge var skoleelever,

- Ifis og Ianthe er like gamle og gikk på samme skolen, tydeligvis gikk de i samme klasserom også siden de hadde samme lærer. De blir også referert til som at de en gang var skoleelever, som vil si at skolegangen deres var over.
- (Legg til info fra boka) Som vi vet så er boken skrevet av Ovid som levde i Romerriket, historien tar plass 1200 år før i antikkens Hellas på øya Kreta. Dette vil si at visse tanker man hadde om Hellas under Romerriket kan ha blitt påvirket av romernes hverdag i Ovids tekst, hovedsakelig var det gutter som fikk gå på skolen, og av dem var det oftest folk som hadde råd til dette.
Det var ikke utenkelig at jenter også fikk en form for utdanning, selv om de kanskje ikke gikk i samme klasserom som guttene. Enda viktigere for jentene derimot er at familien da måtte ha veldig god råd, ofte aristokratiske foreldre med rikdom kunne tillate seg råd for at jenter fikk gå på skolen. Om det var slik i antikkens Hellas er ikke like lett å si, men en ting som er sikkert og visst er at Ifis kommer fra en fattig familie som var hele grunnen til Ifis' historie. Siden Ifis fremstår som en gutt er det vanskelig å vite om de ville hatt nok økonomisk verdi for å sende Ifis på skolen, Ianthes økonomiske situasjon er ikke delt med oss i denne historien, men ifølge Ovid skal da Ifis utrolig nok som gutt ha gått i samme klasse som Ianthe, en jente.

724 – Og det styrket en brann og en jomfru var tent på en jomfru

- I denne sammenhengen vil jomfru mest sannsynlig bety en frie jente som vil da si at de ikke var slaver, men heller frie mennesker slik som Ligdos, I
- istedenfor jomfru som at de ikke har hatt sex, til tross for at de kanskje også er jomfru i den forstand. Dette vinkler inn en interessant tanke om hva slags kjærlighet Ifis og Ianthe føler for hverandre. Ianthe tror så klart at Ifis er en gutt, eller mann, men til syvende og sist så er Ifis en jente. Det virker også som at Ifis selv oppfatter seg som en jente, til tross for å opptre som en mann. Vil dette si at det er en lesbisk kjærlighet? For Ifis er det mest sannsynlig dette, men for Ianthe som tror at Ifis er en mann er det verre å være så sikker.

Det sies tross alt at Ifis både ser pen ut som både gutt og som jente, så klart kan kjærligheten også være på basis av personlighet. Ville Ifis og Ianthe være forelsket i hverandre hvis Ifis hadde blitt oppvokst som en jente, eller har Ifis' unike oppvekst muliggjort deres kjærlighet som kanskje aldri ville skjedd om ikke Isis hjalp Telethusia?

Afrodite

- Afrodite er en av de mest kjente gudinnene fra Hellas, hun er assosiert med blant annet kjærlighet, skjønnhet og fruktbarhet og opptre i en rekke myter og fortellinger. Hun blir kalt for Afrodite som er hennes greske navn, istedenfor Venus som er hennes romerske til tross for at Ovid er en romer selv. Dette er mest sannsynlig bare fordi Ifis selv er greker og ville ikke kalt Afrodite for noe annet. (snl.no, s.v. Afrodite)

730-734 – Kjærligheten svir ikke inni en ku etter kyr og knapt i en/ merr etter merrer, men væren er lysten på søyer og hjorten/ hinden; og slik kommer fugler i lag og blant samtlige dyr fins/ ikke en hunn som er fylt av mannhaftig begjær etter hunner./ Ingen slik hunn vil jeg være!

- Nå leser vi egentlig tankene eller de Ifis sier, for slik som hun føler det er det unaturlig at hennes kjærlighet for Ianthe eksisterer. For Ifis ser på seg selv som en jente som elsker en annen jente, og hun snakker om det ikke eksisterer slik kjærlighet eller slike forhold hos dyrene i naturen. Lesbisk eller homoseksuell kjærlighet, selv om det kanskje ikke var oppfattet helt likt som det gjør i dag, var fortsatt ikke en uvanlig ting i antikken. Diktere som Sapfo diktet ofte om hennes lesbiske kjærlighet, og vi vet at menn hadde erotiske forhold med yngre menn, ofte barn.

Sånt sett så er det ikke unaturlig, i hvert fall for mennesker at det skal oppstå lesbisk eller homoseksuelle følelser i antikkens Hellas. Men Ifis er fortvilet for når hun endelig skal få gifte seg med Ianthe vil Ianthe tross alt finne ut at Ifis er født som en jente når de den dag skal inngå i samleie.

741 – En datter av Solen har elsket en okse

- Dette referer til minotauren på Kreta, hvor da Poseidon ga en okse til kongen Minos som skulle slaktes. Denne oksen var så vakker at kongen ikke ville slakte den, og kongens kone ble til slutt forelsket i denne oksen potensielt på grunn av Poseidon og de hadde da sex som førte til at hun ble gravid og til slutt fødte minotauren som da ble skjult i en labyrint under palasset som ble bygget av kunstneren Daidalos. For at Minos sin kone skulle få utført samleie med denne vakre kuen så måtte hun altså kle seg ut som en, og hadde derfor på seg et kuhode. (snl.no, s.v. Minotauros), (britannica.com, s.v. Minotaur)
- Den såkalte datteren av solen er Pasifae som var datter av Helios, Helios fra gresk religion er sett på som solguden og noen ganger kalt for en titan, han skal ha kjørt vognen sin, en såkalt stridsvogn daglig fra øst til vest gjennom himmelen slik som solen gjør. (Britannica.com, s.v. Helioid)

740 – Alskens snarrådighet

- Alle slags snartenkte eller fortenkende folk eller mennesker

741 – Daidalos selv skulle fløyet tilbake på vokslimte vinger, hva skulle han kunne gjøre?

- Daidalos er som tidligere nevnt i myten om minotauren oppfinneren, eller skaperen av labyrinten som holder minotauren skjult under palasset. De vokslimte vinger refererer da vingene han laget for seg selv og sin sønn Ikarus, kjent for å fly for nærme solen hvor da hans vinger smeltet og han falt i havet og dermed druknet. Daidalos er oppfattet som en smart mann, tross alt en oppfinner, og da mener Ifis at selv om han og alle slags smarte folk ville kommet for å hjelpe henne, så kunne selv ikke de løse dilemmaet som Ifis stod ovenfor. (snl.no, s.v. Daidalos)

747 – Se hva du faktisk var født som, med mindre du også har lurt deg/ selv.

- Ifis i sin angst ovenfor de problemene som vil komme når bryllupsdagen endelig er omme, etter å ha prøvd å finne en løsning på problemene sine ser nå til seg selv som en løgner, eller en bedrager av noe slag. Selv om denne fortellingen er satt mange tusen år tilbake i tid og synet på alt fra kjønnsflyt, transseksualitet og kjønn i seg selv var svært annerledes kan man trekke inn noen synspunkt fra nåtiden som kan samsvare med hvordan Ifis føler seg.

Ifis sitt driv om å bli mann kan rett og slett bare være fordi hun vil være sammen med Ianthe, ikke nødvendigvis at hun selv har et ønske om å være en mann kun for å være en mann og leve som en. Men som Ifis sier, så har hun faktisk lurt seg selv, dette kan rett og slett bety at hun ikke lenger ser på seg selv som en jente, men heller som en gutt eller mann. Dette trekker også inn hvordan mange transeksuelle personer, og homofile, lesbiske eller biseksuelle også for den slags skyld når det kommer til bedrager syndrom.

Mange føler at de kanskje bare har de følelsene fordi de vil ha oppmerksomhet, fordi de er usikre, eller rett og slett ikke føler seg transeksuelle «nok», selv om dette kanskje ikke er Ifis' direkte oppfatning av situasjonen kan man likevel se likhetstrekk når det kommer til å tvile på seg selv, hvem man egentlig er og hva man ønsker å oppfylle i et liv som på mange måter er vanskelige for de som er fornøyde med det kjønn de ble tildelt ved fødsel.

748 – Gjør det rette og elsk det du også får lov til som kvinne!

- Dette kan bety at Ifis prøver å få seg selv til å føle det som anses som «naturlig», kanskje at hun prøver å føle noe for menn som en jente skal anses å egentlig gjøre. Dette vil nok mest sannsynlig være umulig, for uansett om Ifis skal leve som en jente så ville hun uansett være forelsket i Ianthe og derfor ha følelser for en annen av samme kjønn, Ifis har derfor ingen enkel utvei uansett hvilken retning hun skulle gå

761 – Jeg vil tørste i midten av vannet

- Et ordtak som vil si at der Ifis står omringet av folk som ønsker det samme som henne, nemlig at Ifis skal giftes med Ianthe, så kommer hun ikke til å få det hun ønsker. Til tross for at det hun har ventet så lenge på er innen armlengde, men hun kan ikke få noe tak for når de skal starte en familie vil det ikke kunne gått. Selv om alle ønsker de skal giftes, så er de til syvende sist en jente som elsker en annen jente og det ville ikke gå.

Juno og Hymen

- To guder, Juno har allerede blitt forklart, men hvem er Hymen? Hymen, også kjent som Hymenaios er en bryllupsgud fra antikkens Hellas og Roma. Hymen eller Hymenaios har blitt referert til i noen verk som Euripides' De trojanske kvinner og andre senere verk. (snl.no, s.v. Hymenaios), (brtiannica.com, s.v. Hymen)

770-772 – Men da tar hun de hvite/ tvinnede hårbåndene av sitt hode og datterens, mens hun/ favner et alter med lokkene utslått

- Både den romerske og den greske mytologien var religion basert på kultpraksis. Bønn var involvert, men det var mange typer ofringer utført for diverse hendelser. Det å kappe av en del av håret sitt er bare en av mange forskjellige typer ofringer som de utførte i antikkens Hellas. Ettersom Telethusia ikke lenger kunne utsette bryllupet med hennes diverse unnskyldninger så måtte hun ty til en ofring til gudinnen Isis som en gang hadde hjulpet dem før. (snl.no, s.v. romersk religion)

Paraitonion

- Paraitonion vil jeg anta er en by som befant seg i dagens Mersa Matruh som Ovid beskrives som er under Isis' eiendeler.

Faros

- Faros var en liten øy med en rekke templer som lå nord for Alexandria i Egypt, festet med en fyrtårn som etter en rekke med jordskjelv over mange hundre år til slutt kollapset hvor det fortsatt finnes deler av denne dag i dag. (snl.no, s.v. Faros)

Nilen

- Nilen er en av verdens mest kjente elver og er en av de viktigste delene for Egypt og svært viktig var det også ikke bare for å overleve i ørkenen men også som et religiøst symbol for den egyptiske mytologien. Elven regnes normalt sett som verdens lengste elv. Alle disse navnene nevnt fra Paraitonion til Nilen anerkjennes i denne teksten til å være eiendeler av Isis. (snl.no, s.v. Nilen)

783 – Da så det ut som gudinnen beveget sitt alter (og dette/ rørte seg)

- Fra Telethusias synspunkt ser det ut som ag alteret til gudinnen Isis beveget seg, men det kan ha vært vanskelig å vite for sikkert dersom det kanskje bare var et lite tegn, her får vi konfirmasjon fra Ovid mest sannsynlig om at det faktisk beveget seg for alle de som kan ha vært i tvil.

784 – det lynte i horn som/ lignet på månen

- Dette må ikke blandes med at det lynte i horn som en lyd, men heller visuelt da Isis sine horn som da kom av at hun en gang var en okse.

786 – Ifis slo følge med henne,/ slik som hun pleide, med bredere ganglag;

- Her ser vi faktisk at Ifis enten blir forvandlet eller allerede har blitt fysisk forvandlet til en gutt, de bredere skrittene da som et tegn for dette.

787-788 – Kreftene økte og ansiktet selv var med ett blitt/ firskåret;

- Ifis blir sterkere og ansiktet blir mer definert, jeg vil anta at dette ikke er en utrolig stor forvandling siden Ifis allerede kunne se ut som både jente og gutt, og for all del håper jeg ikke Ifis ser for ulik ut som det han en gang hadde gjort, for da ville kanskje andre lure på hva som hadde skjedd?

795-797 – Morgenens lys hadde avslørt vår vidstrakte verden, da Venus,/ Juno og Hymen kom sammen til ilden som skinner for brud og/ brudgom, og Ifis, en gutt, få sin Ianthe, en jente

- Den siste delen om historien om Ifis og Ianthe, noe som sluttet med en lykkelig avslutning. Noe som egentlig kan regnes som noe uvanlig i slike gamle tekster, som blant annet Adonis og Venus hvor Adonis blir drept av et villsvin og Venus sørger over han og ber om han kan bli til en blomst. Siden Adonis ikke hørte etter Venus' advarsler om å jakte i skogen. Gudene Venus, Juno og Hymen står sammen over denne lykkelige bryllupsdagen og viser at de på en slags måte godkjenner dette ekteskapet. Dette er et bryllup som Hymenaios som sagt godkjenner, hvor riktignok han senere drar til et annet bryllup han ikke støtter som da er bryllupet til Orfeus og Evrydike i bok 11 av Ovids metamorfoser.

- Orfeus og Evrydike er kjent for myten om hvordan Orfeus skulle redde sin kone fra underverdenen, takket være hans sangstemme fikk han lov av guden Hades, dødsrikets hersker og sin dronning Persefone som er Demeter sin datter.

Bibliografi:

- Amundsen, Leiv. (27.11.2019). *Afrodite*. <https://snl.no/Afrodite>.
- Amundsen L, Steen T & Danielsen E. (7.12.2021). *Kretas historie*. https://snl.no/Kretas_historie.
- Andersen, Øivind. (16.09.2020). *Sikyon*. <https://snl.no/Sikyon>
- Askheim, Svein. (29.07.2021). *Nilen*. <https://snl.no/Nilen>
- Barstad, Hans M. (12.01.2023). *Bastet*. <https://snl.no/Bastet>
- Barstad, Hans M. (14.03.2018). *Sokar*. <https://snl.no/Sokar>
- Bettum, Anders. (16.06.2022). *Bubastis*. <https://snl.no/Bubastis>
- Bettum, Anders. (23.09.2020). *Osiris*. <https://snl.no/Osiris>
- Bouvier, Synnøve. (22.01.2023). *Inakhos*. <https://snl.no/Inakhos>
- Clark, Gillian. (22.12.2015). *childbirth*. <https://oxfordre.com/classics/display/10.1093/acrefore/9780199381135.001.0001/acrefore-9780199381135-e-1540?rskey=Xh0PdM&result=1#acrefore-9780199381135-e-1540-bibliography-1294>
- Det Norske Akademis Ordbok, *Miskunn*, <https://naob.no/ordbok/miskunn>
- Det Norske Akademis Ordbok, *Vigsle*, <https://naob.no/ordbok/vigsle>
- Godman P, Henkyns R, Raby F & Wilkinson L. (18.08.2022). *Latin literature*. <https://www.britannica.com/art/Latin-literature>
- Hinds, Stephen (30.07.2015). *Ovid, poet, 43 BCE-17 CE*. <https://oxfordre.com/classics/display/10.1093/acrefore/9780199381135.001.0001/acrefore-9780199381135-e-4632?rskey=pjNp2d&result=1>
- Kennedy, Edward J. (01.01.2023). *Ovid - Roman Poet*. <https://www.britannica.com/biography/Ovid-Roman-poet>
- Kjærheim, Katrine (11.02.2021). *patria potestas*. https://snl.no/patria_potestas
- Kraggerud Egil. (20.01.2023). *Daidalos*. <https://snl.no/Daidalos>
- Kraggerud, Egil. (07.11.2021). *Hades*. <https://snl.no/Hades>

Kraggerud, Egil. (30.03.2022). *Heksameter*. <https://snl.no/heksameter>

Kraggerud, Egil. (22.01.2023). *Hymenaios*. <https://snl.no/Hymenaios>

Kraggerud, Egil. (09.07.2021). *Juno*. <https://snl.no/Juno>

Kraggerud, Egil. (24.06.2019). *Oidipus*. <https://snl.no/Oidipus>

Kraggerud, Egil. (23.10.2021). *Orfeus*. <https://snl.no/Orfeus>

Kraggerud, Egil. (25.06.2019). *Sapfo*. <https://snl.no/Sapfo>

Kraggerud, Egil. (14.09.2022). *Venus*. <https://snl.no/Venus - gudinne>

Lindhagen, Adam. (02.09.2021). *Vesta*. <https://snl.no/Vesta>

Melina, Edic. (April, 2021). *The Significance of Children in Ancient Greece: An Archaeological Analysis*, The Ohio State University.

Nicholas, Barry & Treggiari, Susan M. (07.03.2016). *patria potestas*. <https://oxfordre.com/classics/display/10.1093/acrefore/9780199381135.001.0001/acrefore-9780199381135-e-4779#acrefore-9780199381135-e-4779>

Ohrvik, Ane. (21.05.2021). *utburd*. <https://snl.no/utburd>

Steen, Tone. (09.04.2019). *Faros*. <https://snl.no/Faros>

Tarrant, Richard (red.) (2004), P. *Ovidi Nasonis Metamorphoses*, Oxford: Oxford University Press.

The Editors of Encyclopaedia Britannica. (30.06.2022). *Apis - Egyptian Deity*. <https://www.britannica.com/topic/Apis-Egyptian-deity>

The Editors of Encyclopaedia Britannica. (26.01.2023). *Asclepius – Greco-Roman god*. <https://www.britannica.com/topic/Asclepius>

The Editors of Encyclopaedia Britannica. (14.02.2018). *Hymen – Greek mythology*. <https://www.britannica.com/topic/Hymen-Greek-mythology>

The Editors of Encyclopaedia Britannica. (23.03.2023). *Juno – Roman goddess*. <https://www.britannica.com/topic/Juno-Roman-goddess>

The Editors of Encyclopaedia Britannica. (08.11.2007). *Matronalia – Roman religious festival*. <https://www.britannica.com/topic/Matronalia>

The editors of Encyclopaedia Britannica (27.03.2023). *Oedipus - Greek Mythology*.

<https://www.britannica.com/topic/Oedipus-Greek-mythology>

The Editors of Encyclopaedia Britannica. (02.11.2016). *Phaestus - Ancient City, Crete*.

<https://www.britannica.com/place/Phaestus>

Thorsen, Thea S. (06.09.2022). *Ovid* <https://snl.no/Ovid>

Thorsen, Thea S. (Overs.) Ovids *Metamorfoser*, under utgivelse, Gyldendal norsk forlag.

Torjussen, Stian. (12.01.2023). *Minotauros*. <https://snl.no/Minotauros>

Torjussen, Stian. (19.10.2021) *Romulus og Remus*. [https://snl.no/Romulus og Remus](https://snl.no/Romulus_og_Remus)

Williams, Gordon W. (22.12.2015). *marriage ceremonies, Roman*.

<https://oxfordre.com/classics/display/10.1093/acrefore/9780199381135.001.0001/acrefore-9780199381135-e-7250?rskey=vHsKEZ&result=1Arc>

Utdrag av bok 9, Linje 666-797: Ifis og Ianthe

En gang, i Faistos terreng, det som grenser til hovedstads-Knossos,

fødtes det nemlig en mann som het Ligdos, han var ikke kjent, men

670

kom fra et lite og fribårent folk og hans formue var knapt

større enn slekten, men både hans liv og hans lojalitet var

plettfrie. Og han formante sin kone med følgende tale,

da hun var svanger og fødselens time var like om hjørnet:

«To ting ber jeg om: At du forløses med minst mulig smerte,

675

og at vårt barn blir en gutt; resultatet blir vanskelig ellers,

siden vi mangler ressurser. Og det som jeg avskyr, i fall du

skulle, tilfeldigvis, sette en jente til verden, det er at –

vrangvillig krever jeg dette – å, tilgi meg, Miskunn! – hun drepes.»

Han hadde talt, og så trillet en mengde med tårer langs begge

680

kinn, både hans, som formante, og hennes, som var blitt formanet.

Likevel ba Telethusa iherdig sin mann med en fåfengt

bønn om at ikke han lot hennes håp bli så grusomt begrenset.

Ligdos' beslutning sto fast.

Det var bare så vidt at hun var i

stand til å bære sin tyngende mage, som alt hadde moden

685

vekt. I en drømmevisjon fikk hun se inakhiden – om natten –

enten stå foran sin seng, eller synes å gjøre det, fulgt av

hellige veseners opptog. Om pannen sto nymånehorn som

også var pyntet med korngule aks og med skinnende gull; en

kongelig pryde; hun var sammen med bjeffe-Anubis, Bubastis, 690

hun som er vigslet, og Apis i ulike farger og han som
innbyr til stillhet med hvisking og fingeren foran sin leppe;
og det var rangler og han som bestandig blir tilbedt, Osiris,
og en bedøvende slange som svulme av fremmede gifter.

Dernest, omtrent som om hun hadde vekket og virkelig så det, 695

talte gudinnen som så: «Telethusa, å del av min skare;
glem din bekymring, som tynger deg; omgå din husbonds formaning.

Nøl ikke, når først Lucina har løftet deg opp i din nedkomst,

med å ta på deg hva enn som må til. Som gudinne vil jeg jo

hjelpe og bistå, når jeg er blitt bønnfalt; for en utakknemlig 700

gud skal du ikke beklage.» Da rådet var gitt, ble hun borte.

Glad står den kretiske opp og hun rekker uskyldige hender

ydmøkt i stjernenes retning og ber om at synet må sannes.

Dernest, da smertene vokste og vekten ble støtt av seg selv helt

ut, og en datter ble født mens en far var uvitende om det, 705

bød hennes mamma, forstilt, at en sønn skulle mates; og dette

virket, så ingen, med unntak av ammen, var klar over løgnen.

Faren ga gudene takk og en bestefars navn til sitt avkom:

Bestefar hadde vært Ifis. Og moren var glad for det navnet,

ettersom dette var unisex og kunne brukes sannferdig. 710

Løgnene ble ikke avslørt ved hjelp av det fromme bedraget.

Påkledningen var en gutts, mens ansiktet kunne du satt på

både en gutt og en jente, og uansett virket det vakkert.

År nummer tre hadde fulgt etter år nummer ti, da din pappa
lovet deg, Ifis, et bryllup med blonde Ianthe, som var den
jomfruen kvinner i Faistos berømmet som mest for sin rike
medgift i skjønnhet; en datter av kretiske Diktes Telestes.

715

Like i alder og like forførende, var de, og samme
lærere hadde de hatt da de begge var skoleelever.

Dermed fikk Amor kontakt med troskyldige hjerter og ga dem
begge et sår som var likt.

720

Men de hadde en ulik forventning.

Tanken på dagen for fakler og ekteskap, samt at hun, som hun
trodde var mann, skulle bli hennes mann, var en fryd for Ianthe.

Henne hun knapt hadde håp om å nyte, var Ifis forelsket
i, og det styrket en brann og en jomfru var tent på en jomfru.

725

Men mens hun knapt kunne stagge sin gråt, sa hun: «Hva kan jeg gjøre?

Jeg, som blir holdt i en ny Afrodites' bekymring, som ingen
kjenner og også er selsom? Hvis guder vil skåne meg, burde
de også gjort det; hvis ikke, og guder vil drepe meg, burde
de heller gi meg et onde som både er gjengs og naturlig.

730

Kjærlighet svir ikke inni en ku etter kyr og knapt i en
merr etter merrer, men væren er lysten på søyer og hjorten
hinden; og slik kommer fugler i lag og blant samtlige dyr fins
ikke en hunn som er fylt av mannhaftig begjær etter hunner.
Ingen slik hunn vil jeg være!

alle slags monstre. En datter av Solen har elsket en okse –
likevel var hun en hunn med en hann. Min forelskelse er mer
vill enn det der, skal jeg være helt ærlig. Men håpet om sex, det
hadde hun likevel. Utkledd som ku fikk hun oppleve oksen,
hjulpet av list. Det var utroskapselskeren som ble forledet.

740

Og selv om alskens snarrådighet skulle ha samlet seg her og
Daidalos selv skulle fløyet tilbake på vokslimte vinger,
hva skulle han kunne gjøre? For kunne han skapt meg fra jomfru
om til en gutt med sin kunst? Eller endret på deg, du Ianthé?

Vær derfor sterk i ditt sinn, ta deg sammen nå, Ifis, ja, hvorfor
vraker du ikke en stusselig plan og en dum interesse?

745

Se hva du faktisk var født som, med mindre du også har lurt deg
selv. Gjør det rette og elsk det du også får lov til som kvinne!

Kjærlighet skapes av håp og av håp får den dessuten næring;
saken har fratatt deg det. Du blir ikke holdt unna den kjære
omfavnelsen av en vakt, eller årvåken mann, eller far som
også er streng. Ikke hun, engang, nekter det det du begjærer.

750

Men du kan aldri få ha henne; aldri få oppleve lykke;
ikke om alt skulle skje, selv med guder og menneskers støtte.

Selv ikke nå har en flik av min bønn vært forgjeves, mot meg er
gudene greie; alt det de har kunnet, det har de òg gitt meg;

755

det som jeg vil, vil min far, vil min kommende svigerfar, samt hun
selv, men naturen vil ikke, som overgår alle av disse,
den står alene i veien for meg. Der! Er tidspunktet som jeg har
lengtet mot; dagen for bryllup; Ianthe skal nå bli min egen – 760
men dette vil ikke skje: Jeg vil tørste i midten av vannet.
Bryllupsbeskytteren Juno og Hymen, hva har dere kommet
til disse ritene for, hvor det mangler en brudgom og to er
brud?» Og så tiet hun stille.

Og mildere brant knapt en annen 765
jomfru, som ba Hymenaios å være på pletten med én gang.

Det som man lengtet mot, var Telethusa bekymret for. Hun fikk
bryllupet utsatt. Snart trakk hun det ut med en oppdiktet sykdom,
snart med uheldige varsler som grunn. Men da hun hadde brukt opp
sin fantasi allerede, totalt, ble den utsatte festens
tidspunkt satt fast: Og det var om en dag.

Men da tar hun de hvite 770
tvinnede hårbåndene av sitt hode og datterens, mens hun

favner et alter med lokkene utslått, og ytret som følger:
«Isis, du har Paraitonion, det mareotiske jordet,

Faros og Nilen som tømmes i sju stykk horn som din bolig:
Gi oss, jeg ber deg, din hjelp og helbred våre redsler! Gudinne, 775

deg har jeg en gang fått se, deg, ja, sammen med dine symboler,
samtlige gjenkjente jeg, og jeg merket meg lyden av rangler,

laget av bronse, og jeg kan erindre at du ga meg ordrer.

Det at hun fortsatt er levende, samt at jeg ikke blir straffet,
ja, det var planen og gaven fra deg! Se i nåde med begge,
yt oss din bistand!» Og ordene fulgtes av trillende tårer.

780

Da så det ut som gudinnen beveget sitt alter (og dette
rørte seg), døren til tempelet skalv og det lynte i horn som
lignet på månen og støyende rangler ga fra seg en skarp lyd.

Selv om hun ikke var sikker, gikk moren allikevel derfra
glad for det heldige varselet. Ifis slo følge med henne,
slik som hun pleide, med bredere ganglag; det bleke forsvant fra
kinnene, kreftene økte og ansiktet selv var med ett blitt
firsåret; håret, som ikke var gredd, fikk en kortere lengde,
og mer vigør enn en kvinne, det fikk hun, for du som nyss var en
kvinne er nå blitt en gutt! Skjenk templene gaver; bli fylt av
glede i tillit som ikke er angstfylt! Skjenk templene gaver,
tilføy en innskrift. Og innskriften hadde det følgende verset:

785

790

HAN SOM ER IFIS HAR OPPFYLT DET IFIS SOM HUN HADDE LOVET.

Morgenens lys hadde avslørt vår vidstrakte verden, da Venus,
Juno og Hymen kom sammen til ilden som skinner for brud og
brudgom, og Ifis, en gutt, kunne få sin Ianthe, en jente.

795

